

ЗАТВЕРДЖУЮ
ДЕКАН ФАКУЛЬТЕТУ МОРСЬКОГО
ПРАВА ТА МЕНЕДЖМЕНТУ НУ «ОМА»
_____ **САВІНОВА Н. А.**
«14» _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
МОРЕГОСПОДАРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ»

Рівень вищої освіти **другий (магістерський) рівень**

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**

Спеціальність **073 Менеджмент**

Спеціалізація **Менеджмент організацій і адміністрування підприємств**
морського та річкового транспорту

Факультет **Морського права і менеджменту**

Кафедра **Морського права**

2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Правове регулювання діяльності морського господарського комплексу» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки магістра «Менеджмент організацій і адміністрування підприємств морського та річкового транспорту».

Розробник: Бойко Інна Семенівна, к.політ.н., доцент кафедри морського права

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри менеджменту та економіки морського транспорту.

Протокол № 1 від 26 серпня 2020 р.

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Правове регулювання діяльності морегосподарського комплексу» є надання здобувачам вищої освіти систематизованих знань щодо міжнародно-правових та національних нормативно-правових основ регулювання діяльності морегосподарського комплексу, сутності реформування морегосподарського комплексу України, змісту господарських правовідносин у портах. Формування цілісного уявлення про сучасні актуальні питання розвитку морегосподарського комплексу України, критичне оцінювання проблем його практики, тлумачення нормативно-правових актів, розуміння механізму правозастосування положень у сфері морегосподарського комплексу України.

Предмет: правове регулювання діяльності морегосподарського комплексу України

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна викладається як базова другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент в галузі морського та річкового транспорту»

Мова навчання українська.

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова навчальна дисципліна.

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Компетентності:

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК5(ФК4). Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

ФК10. Здатність до критичного мислення, оцінки економічних і соціальних аспектів діяльності підприємств в галузі морського та річкового транспорту

Програмні результати навчання:

ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.

ПРН17. Уміння проводити моніторинг змін у законодавстві, орієнтуватися у нормативних актах для забезпеченості правомочності рішень у морегосподарському секторі.

Кількість кредитів ЄКТС: 3

Форма підсумкового контролю: залік

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне засвоєння змісту програми навчальної дисципліни «Правове регулювання діяльності морегосподарського комплексу» передбачає, що здобувач вищої освіти отримає певні знання, уміння, комунікаційні навички та навички з автономії та відповідальності.

Знання: ЗН1 Спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи; ЗН2.Критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межіпредметних галузях. Зокрема, щодо знання щодо структури, завдань, функцій морегосподарського комплексу; світового досвіду управління портовою галуззю; правових засад функціонування морегосподарського комплексу України; засобів стимулювання розвитку суднобудування; правового забезпечення діяльності рибпромислового комплексу України

Уміння: УМ1. Розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; УМ2. Проведення дослідницької та/або інноваційної діяльності. Зокрема, уміння проводити моніторинг змін у законодавстві, орієнтуватися у нормативних актах для забезпеченості правомочності рішень у морегосподарському секторі; уміння обґрунтувати та забезпечити реалізацію управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства.

Комунікація: К1. Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. К2. Використання іноземних мов у професійній діяльності. Зокрема, навички з ведення наукової та/або практичної дискусії щодо ефективності правової реформи портової галуззі України.

Автономія та відповідальність: АВ2. Відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди. АВ3. Здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)					
	Денна форма навчання			Зачна форма навчання		
	Кількість ауд. годин *	Лекції	Практичні (семінарські)	Кількість ауд. годин *	Лекції	Практичні (семінарські)
Тема1. Морегосподарський комплекс: поняття, структура, функції	4	2	2	1,5	1	0,5
Тема 2. Сучасний стан та завдання морегосподарського комплексу України	3	2	1	1,5	1	0,5
Тема 3. Світовий досвід управління портовою галуззю. Консолідація контролю за користуванням портовими територіями, модель управління «порт-лендлорд»	6	4	2	1,5	1	0,5
Тема 4. Моделі публічно-приватного партнерства: зарубіжний досвід	6	4	2	1,5	1	0,5
Тема 5.Правові засади функціонування	4	2	2	1,5	1	0,5

морегосподарського комплексу України						
Тема 6. Нормативне забезпечення реформування портової галуззі України	4	2	2	1,5	1	0,5
Тема 7. Економіко-правові засоби стимулювання розвитку суднобудування.	3	2	1	1	0,5	0,5
Тема 8. Правове закріплення стратегії державного регулювання відносин у сфері морегосподарського комплексу.	4	2	2	1	0,5	0,5
Тема 9. Правове забезпечення діяльності рибпромислового комплексу України	4	2	2	1	1	
Всього аудиторних годин	38	22	16	12	8	4
Самостійна робота (години) з них на виконання індивідуального завдання **		52			78	
реферат (заочна форма навчання)		–			24	
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни		90			90	

4. Теми практичних (семінарських) занять (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Зміст заняття
1-2	Морегосподарський комплекс: поняття, структура, функції. Напрями і завдання державної морської політики у сфері функціонування морегосподарського комплексу України	1. Характеристика структури морегосподарського комплексу України. 2. Аналіз складових МГК України: порівняння із стапом на початок 1991 року. 3. Сучасні завдання України у сфері МГК України.
3	Світовий досвід управління портовою галуззю. Консолідація контролю за користуванням портовими територіями, модель управління «порт-лендлорд»	1. Класифікація портів за моделлю управління. 2. Характеристика найрозповсюдженішої моделі управління – моделі «порт-лендлорд». 3. Аналіз зарубіжних прикладів застосування моделі «порт-лендлорд».

4	Публічно-приватне партнерство: механізм, моделі (зарубіжний досвід)	<p>1. Характеристика факторів, які обумовили необхідність ППП (Public-Private Partnership).</p> <p>2. Характеристика Приватної фінансової ініціативи як форми державно-приватного партнерства.</p> <p>3. Класифікація моделей правових режимів державно-приватного партнерства за критерієм структури правового забезпечення державно-приватного партнерства.</p> <p>4. Класифікація моделей правових режимів державно-приватного партнерства за критерієм наявності та статусу спеціального органу управління у сфері ДПП</p>
5	Правові засади функціонування морегосподарського комплексу України.	<p>1. Нормативно-правовий аналіз Національної транспортної стратегії України на період до 2030 р. та Стратегії розвитку морських портів України на період до 2038 р.</p> <p>2. Тлумачення законодавства, що регламентує залучення інвестицій у портову інфраструктуру України (Закони України «Про концесію», «Про морські порти», «Про управління об'єктами державної власності»)</p>
6	Нормативне забезпечення реформування портової галузі України	<p>1. Нормативно-правовий аналіз правового статусу морського порту відповідно до законодавства України</p> <p>2. Тлумачення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сферах перевезення пасажирів, небезпечних вантажів, небезпечних відходів морським і річковим транспортом та безпеки на морському та річковому транспорті (крім сфери безпеки мореплавства суден флоту рибної промисловості) та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою морського та річкового транспорту.</p> <p>3. Тлумачення Правил надання послуг у морських портах України</p>
7	Економіко-правові засоби стимулювання розвитку суднобудування.	<p>1. Характеристика стану суднобудівної та судноремонтної складових МКГ України.</p> <p>2. Тлумачення положень Закону України «Про проведення економічного експерименту щодо державної</p>

		підтримки суднобудівної промисловості»
8	Правове забезпечення діяльності рибпромислового комплексу України	<p>1. Тлумачення положень Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів».</p> <p>2. Нормативно-правовий аналіз критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері безпеки мореплавства суден флоту рибної промисловості Державним агентством рибного господарства</p> <p>3. Тлумачення положення про капітана морського рибного порту, яке затверджено наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України 15.08.2017 р.</p>

Теми практичних (семінарських) занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення, використання яких передбачає виконання практичних (семінарських) занять (за потребою)
1-4	<p>Морегосподарський комплекс: поняття, структура, функції.</p> <p>Напрями і завдання державної морської політики у сфері функціонування морегосподарського комплексу України</p> <p>Світовий досвід управління портовою галуззю.</p> <p>Консолідація контролю за користуванням портовими територіями, модель управління «порт-лендлорд».</p> <p>Публічно-приватне партнерство: механізм, моделі (зарубіжний досвід)</p>	<p>Презентації лекційного матеріалу.</p> <p>Морська доктрина України на період до 2015 р.</p>
5-8	<p>Правові засади функціонування морегосподарського комплексу України.</p> <p>Нормативне забезпечення реформування портової галуззі України.</p> <p>Економіко-правові засоби стимулювання розвитку суднобудування.</p> <p>Правове забезпечення діяльності рибпромислового комплексу України</p>	<p>Презентації лекційного матеріалу.</p> <p>НПА України</p>

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота з дисципліни складається з опрацювання навчального матеріалу:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни (для здобувачів денної форми навчання такі питання сформульовані в розділі 6);
- підготовка до практичних (семінарських) занять.

6. Індивідуальні завдання

Питання для самостійного опрацювання (денна форма навчання)

Теми контрольних робіт (заочна форма навчання)

1. Господарські правовідносини щодо здійснення окремих видів діяльності у морських портах (стивідорної, агентської, експедиторської: на вибір).
2. Економіко-правові засоби стимулювання розвитку суднобудування в Україні.
3. Законодавче забезпечення державної підтримки розвитку морегосподарського комплексу.
4. Зарубіжний досвід правового регулювання господарських відносин у морських портах.
5. Концесія як вид державно-приватного партнерства в дії (на прикладі Херсонського морського торгового порту)
6. Морська доктрина України як чинник формування морегосподарського комплексу.
7. Муніципальне правове забезпечення розвитку морегосподарського комплексу.
8. Організаційно-правові форми діяльності судноплавних компаній України (Приватне акціонерне товариство «Українське Дунайське пароплавство», Акціонерна судноплавна компанія «Укррічфлот», Товариство з обмеженою відповідальністю «Судноплавна компанія «Укрферрі», Товариство з обмеженою відповідальністю сільськогосподарське підприємство «Нібулон» на вибір в різній конфігурації)
9. Портова галузь в системі національної економіки України.
10. Правила користування маломірними суднами на водних об'єктах в Одеській та Херсонській областях (у порівнянні)
11. Правова природа Зводу звичаїв морський торгових портів України (на вибір)
12. Правове регулювання морського круїзного туризму
13. Правове регулювання рибного господарства України
14. Правове регулювання складових морегосподарського комплексу Дунайського регіону (на вибір: морські порти – Ізмаїл, Рені, Усть-Дунайськ, суднобудівельні та судноремонтні заводи – Ізмаїл, Кілія).
15. Правовий статус Адміністрації морських портів України та Морської адміністрації України (Державна служба морського та річкового транспорту України) у співвідношенні.
16. Правові засади функціонування морегосподарського комплексу України.
17. Сучасні підходи до формування системи державного управління інвестиційними ресурсами морегосподарського комплексу.
18. Сучасні тенденції розвитку морських портів України.
19. Характеристика інфраструктурних проєктів в галузі водного транспорту Одеської області

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється оцінюванням якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу НУ«ОМА». Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

- а) систематичність та активність роботи на лекціях, практичних (семінарських) заняттях (відвідування відповідних форм навчального процесу, активність та рівень знань при обговоренні питань; участь у наукових заходах – конференціях, конкурсах, олімпіадах);
- б) виконання завдань для самостійного опрацювання (самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; написання контрольної роботи; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів; підготовка реферативних матеріалів).

8. Схема оцінювання знань

Оцінка за шкалою ВНЗ	Оцінка за національною шкалою (за наявності)	Критерії
A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - всебічне, систематичне і глибоке знання програмного матеріалу; - вміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; - засвоєння основної літератури і знайомий з додатковою, рекомендованою програмою; - засвоєння взаємозв'язку основних понять навчальної дисципліни в їх значенні для майбутньої професії; - виявлення творчих здібностей в розумінні, викладі і використанні навчального матеріалу
B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - повне знання програмного матеріалу; - успішне розв'язання задач; - засвоєння основної літератури, рекомендованої в програмі; - наявність знань з навчальної дисципліни і здатність до їх самостійного поповнення і оновлення в ході професійної діяльності
C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - демонстрування достатньо повного знання матеріалу, але під час відповіді є декілька несуттєвих неточностей; - розуміння значення отриманих знань для практичної діяльності
D	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - виявлення знань основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом; - виконання завдань, передбачених програмою; - знайомий з основною літературою, рекомендованою програмою
E		<ul style="list-style-type: none"> - демонстрування знань основного матеріалу навчальної дисципліни в обсязі, достатньому

	Задовільно	для роботи за професією; - припускається при відповіді суттєвих неточностей
FX	Незадовільно	- виявлення прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу; - є принципові помилки у виконанні передбачених навчальною програмою завдань

Здобувачі вищої освіти, які не з'явилися на контрольні заходи без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку (FX)

9. Питання для підсумкового контролю (залік)

1. Господарські правовідносини щодо здійснення окремих видів діяльності у морських портах (стивдорної, агентської, експедиторської: на вибір).
2. Економіко-правові засоби стимулювання розвитку суднобудування в Україні.
3. Законодавче забезпечення державної підтримки розвитку морегосподарського комплексу.
4. Зарубіжний досвід правового регулювання господарських відносин у морських портах.
5. Концесія як вид державно-приватного партнерства в дії (на прикладі Херсонського морського торгового порту)
6. Морська доктрина України як чинник формування морегосподарського комплексу.
7. Організаційно-правові форми діяльності судноплавних компаній України (ПрА «Українське Дунайське пароплавство», АСК «Укррічфлот», ТОВ «Судноплавна компанія «Укрферрі», ТОВ «Нібулон»)
8. Портова галузь в системі національної економіки України.
9. Правила користування маломірними суднами на водних об'єктах в Одеській та Херсонській областях (у порівнянні)
10. Правова природа Зводу звичаїв морський торгових портів України (на вибір)
11. Правове регулювання рибного господарства України
12. Правове регулювання складових морегосподарського комплексу Дунайського регіону (на вибір: морські порти – Ізмаїл, Рені, Усть-Дунайськ, суднобудівельні та судноремонтні заводи – Ізмаїл, Кілія).
13. Правовий статус Адміністрації морських портів України
- Правовий статус Державної служби морського та річкового транспорту України.
14. Правові засади функціонування морегосподарського комплексу України.
15. Сучасні підходи до формування системи державного управління інвестиційними ресурсами морегосподарського комплексу.
16. Сучасні тенденції розвитку морських портів України.
17. Характеристика інфраструктурних проєктів в галузі водного транспорту Одеської області.
18. Аналіз складових МГК України: порівняння із станом на початок 1991 року.
19. Класифікація портів за моделлю управління.
20. Характеристика найрозповсюдженішої моделі управління – моделі «порт-лендлорд».
21. Аналіз зарубіжних прикладів застосування моделі «порт-лендлорд».
22. Характеристика факторів, які обумовили необхідність ППП (Public-Private Partnership).
23. Характеристика Приватної фінансової ініціативи як форми державно-приватного партнерства.

24. Класифікація моделей правових режимів державно-приватного партнерства за критерієм структури правового забезпечення державно-приватного партнерства.
25. Класифікація моделей правових режимів державно-приватного партнерства за критерієм наявності та статусу спеціального органу управління у сфері ДПП.
26. Нормативно-правовий аналіз Національної транспортної стратегії України на період до 2030 р. та Стратегії розвитку морських портів України на період до 2038 р.
27. Тлумачення законодавства, що регламентує залучення інвестицій у портову інфраструктуру України (Закони України «Про концесію», «Про морські порти», «Про управління об'єктами державної власності»).
28. Нормативно-правовий аналіз правового статусу морського порту відповідно до законодавства України
29. Тлумачення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сферах перевезення пасажирів, небезпечних вантажів, небезпечних відходів морським і річковим транспортом та безпеки на морському та річковому транспорті (крім сфери безпеки мореплавства суден флоту рибної промисловості) та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою морського та річкового транспорту.
30. Тлумачення Правил надання послуг у морських портах України.
31. Характеристика стану суднобудівної та судноремонтної складових МКІ України.
32. Тлумачення положень Закону України «Про проведення економічного експерименту щодо державної підтримки суднобудівної промисловості».
33. Тлумачення положень Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів».
34. Нормативно-правовий аналіз критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері безпеки мореплавства суден флоту рибної промисловості Державним агентством рибного господарства
35. Тлумачення положення про капітана морського рибного порту, яке затверджено наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України 15.08.2017 р.
36. Характеристика структури морегосподарського комплексу України.
37. Сучасні завдання України у сфері МГК України.
38. Тлумачення положень Закону України «Про державно-приватне партнерство».

10. Рекомендована література

Нормативно-правові документи

1. Про встановлення технічних вимог до суден внутрішнього плавання, про внесення змін до Директиви 2009/100/ЄС і про скасування Директиви 2006/87/ЄС. Директива Європейського парламенту і Ради (ЄС) № 2016/1629 від 14 вересня 2016 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_012-16#Text
2. Практическое руководство по вопросам эффективного управления в сфере государственно-частного партнерства. Организация Объединенных Наций. Нью-Йорк; Женева, 2008. 128 с.
3. Международный кодекс по управлению безопасной эксплуатацией судов и предотвращением загрязнения (Международный кодекс по управлению безопасностью (МКУБ). Резолюция А.741(18) Принята 4 ноября 1993 года. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_304#Text

4. Протокол 1988 року до Міжнародної конвенції про вантажну марку 1966 року з поправками 2003, 2004, 2006, 2008, 2012, 2013 та 2014 років до нього. Резолюція Міжнародної морської організації від 11.11.1988. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/896_001-88
5. UNCITRAL: Legislative Guide in Privately-Financed Infrastructure Projects. 2001. URL: <https://www.uncitral.org/pdf/english/texts/procurem/pfip/guide/pfip-e.pdf>
6. UNCITRAL: Model Legislative Provisions on Privately Financed Infrastructure Projects. 2004. URL: https://www.uncitral.org/pdf/english/texts/procurem/pfip/model/03-90621_Ebook.pdf
7. Green Paper on public-private partnerships and Community law on public contracts and concessions Brussels, 30.4.2004. COM(2004) 327 final URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/94a3f02f-ab6a-47ed-b6b2-7de60830625e/language-en>
8. ESCAP Country Guidance: Public-Private Partnerships for Sustainable Development in Asia and the Pacific. URL: <https://www.unescap.org/resources/country-guidance-public-private-partnerships-sustainable-development-asia-and-pacific>
9. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (із змін.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
10. Про транспорт Закон України від 10.11. 1994 р. № 232/94-ВР (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/232/94-%D0%B2%D1%80>
11. Податковий кодекс України. 02.12.2010. № 2755-VI (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2755-17>
12. Господарський кодекс України. Закон України від 16.01.2003 № 436-IV (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/436-15>
13. Цивільний кодекс України. Закон України від 16.01. 2003. № 435-IV (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/435-15>
14. Земельний кодекс України. Закон України від 25.10.2001 № 2768-III (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2768-14>
15. Про морські порти України: Закон України від 17.05.2012 р. № 4709-VI (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/4709-17>
16. Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів. Закон України від 08.07.2011 № 3677-VI (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3677-17#Text>
17. Кодекс торговельного мореплавства України. Закон України від 23.05.1995 № 176/95-ВР (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/176/95-%D0%B2%D1%80>
18. Про концесії. Закон України від 03.10.2019. № 155-IX (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/155-20>
19. Про управління об'єктами державної власності. Закон України від 21.09.2006 № 185-V (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/185-16>
20. Про оренду державного та комунального майна. Закон України від 03.10.2019 р. № 1571X (із змін.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/157-20>
21. Митний кодекс України. Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/4495-17>
22. Про транзит вантажів. Закон України від 20.10.1999 № 1172-XIV (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1172-14>
23. Про державно-приватне партнерство. Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2404-17>
24. Про прилеглу зону України. Закону України від 06.12.2018 р. № 2641-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2641-19>

25. Про транспортно-експедиторську діяльність. Закон України від 01.07.2004 № 1955-IV (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1955-15>
26. Про проведення економічного експерименту щодо державної підтримки суднобудівної промисловості : Закон України від 06.09.2012 р. № 5209-VI (із змін.) . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/5209-17>
27. Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави. Указ Президента України від 13.11.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/837/2019#Text>
28. Про приєднання до Протоколу 1988 року до Міжнародної конвенції про вантажну марку 1966 року з поправками 2003, 2004, 2006, 2008, 2012, 2013 та 2014 років до нього. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.11.2018 р. № 991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-2018-%D0%BF#Text>
29. Морська доктрина України на період до 2035 року. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 7 жовтня 2009 р. № 1307 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1108). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1108-2018-%D0%BF#Text>
30. Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 травня 2018 р. № 430-р/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-%D1%80#Text>
31. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року. Затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11 липня 2013 р. № 548-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-2013-%D1%80#n11>
32. Про подання до Верховної Ради України проекту Закону України "Про приєднання до Угоди про розвиток мультимодальних перевезень ТРАСЕКА". Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8.07.2020 р. № 844-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/844-2020-%D1%80#Text>
33. Про внесення змін до Порядку ведення Державного суднового реєстру України і Суднової книги України. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.04.2020 р. № 289 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/289-2020-%D0%BF#Text>
34. Порядок ведення Державного суднового реєстру України і Суднової книги України. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.1997 р. № 1069. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1069-97-%D0%BF#Text>
35. Порядок справляння та розміри портових зборів. Затверджено наказом Міністерства інфраструктури України 27.05.2013 р. №316 (із змін.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0930-13#n17>
36. Режим рибальства в басейні Чорного моря у 2020 році. Затверджено наказом Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 13.02.2020 р. № 85. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0226-20#Text>
37. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів річковим, морським транспортом. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 р. № 1186. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1186-2015-%D0%BF#Text>
38. Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сферах перевезення пасажирів, небезпечних вантажів, небезпечних відходів морським і річковим транспортом та безпеки на морському та річковому транспорті (крім сфери безпеки мореплавства суден флоту рибної промисловості) та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою морського та річкового транспорту. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 602. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/602-2019-%D0%BF#Text>

39. Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері безпеки мореплавства суден флоту рибної промисловості Державним агентством рибного господарства. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 31.10.2018 р. № 895. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895-2018-%D0%BF#Text>
40. Положення про Державну службу морського та річкового транспорту України. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 06.09.2017 р. № 1095. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1095-2017-%D0%BF#Text>
41. Перелік державних підприємств, установ та організацій, що передаються до сфери управління Державної служби морського та річкового транспорту. Додаток до розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.10.2018 р. № 863-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/863-2018-%D1%80#Text>
42. Порядок ведення Реєстру морських портів України. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 р. № 496. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/496-2013-%D0%BF#n9>
43. Про схвалення Стратегії імплементації положень директив та регламентів Європейського Союзу у сфері міжнародного морського та внутрішнього водного транспорту ("дорожньої карти"). Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.10.2017 р. № 747-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/747-2017-%D1%80#Text>
44. Перелік міжрегіональних територіальних органів Державної служби морського та річкового транспорту. Додаток до розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2018 р. № 213-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213-2018-%D1%80#Text>
45. Правила надання послуг у морських портах України. Затверджено наказом Міністерства інфраструктури України 05.06.2013 № 348. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1401-13#Text>
46. Про закриття морських портів. Наказ Міністерства інфраструктури України від 16.06.2014 р. № 255. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0690-14#Text>
47. Перелік портів, для яких призначається офіцер охорони порту (начальник Служби морської безпеки порту), проводиться оцінка охорони порту та розробляється план охорони порту. Затверджено наказом Міністерства інфраструктури України 08.02.2016 № 48. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0317-16#Text>
48. Про затвердження деяких форм суднових документів та правил їх ведення на риболовних суднах, що підлягають нагляду класифікаційного товариства. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 27.09.2018 р. № 460. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1184-18#Text>
49. Положення про капітана морського порту та службу капітана морського порту. Затверджено наказом Міністерства інфраструктури України 27.03.2013 р. № 190 (у редакції наказу Міністерства інфраструктури України від 18.04.2019 р.) № 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0448-19#Text>
50. Положення про капітана морського рибного порту. Затверджено наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України 15.08.2017 р. № 458. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1105-17#Text>

Наукова, науково-практична література

- 51.Бахуринська М. Порівняльний аналіз правового регулювання процедури вибору приватного партнера на умовах ДПП на прикладі Польщі. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. №5. С.81–85
- 52.Бойко І.С. Міжнародно-правове регулювання публічно-приватного партнерства, зарубіжний досвід та реформа портової галузі України. *Підприємство, господарство та право*. 2020. № 8. С.323 – 329
- 53.Бойко І.С. «Транспорт-2050» – Белая книга Евросоюза. *Морське право: актуальні питання теорії та практики*: матеріали науково-практичної конференції, м.Одеса, 5-7 грудня 2012 р. Одеса: вид-во ОНМА, 2012. С.51–57.
- 54.Бойко І.С. Государственная морская администрация – основа реформирования украинских портов. *Тенденции развития мирового транспортного рынка: материалы научно-практ.конференции: Доклады и тезисы докладов /отв. за вып. Н.Т.Примачев*. Одесса: изд-во ОНМА, 2010.С.11–14
- 55.Бойко І.С., Прямачева Н.Н. Економіко-правові основи реалізації принципу нормалізованої морської держави. *Проблеми управління, економіки, екології та права щодо розвитку транспортного комплексу України*: матеріали Всеукр.науково-практичної конференції, м.Одеса 16–17 червня 2011 р. Одеса: вид-во Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2011. С.180–182.
- 56.Вдосконалення управління портовою галуззю України. *Звіт Світового банку*. Київ, 2020. 76 с.
- 57.Власова В.П. Світовий досвід та перспективи впровадження державно-приватного партнерства в морських торговельних портах України. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. №4(28). 2014. С.24 – 27
- 58.Грищенко С. Підготовка та реалізація проектів публічно-приватного партнерства: практичний посібник для органів місцевої влади та бізнесу. Київ : ФОП Москаленко О., 2011. 140 с.
- 59.Драпайло Ю.З. Господарські правовідносини у морських портах : монографія. Одеса: Юридична література, 2014. 192 с.
- 60.Дутко Н. Г. Концесія, як перспективна форма державно-приватного партнерства. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 3. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1597>. DOI: 10.32702/2307-2156-2020.3.31
- 61.Жихарева В.В. Теория и практика инвестиционной деятельности судоходных компаний: монография. Одесса: ИПРЭИ НАН Украины, 2010. 480 с.
- 62.Казачков А.О. Государственно-частное партнерство и инвестиционная деятельность: теоретико-правовой аспект. *Евразийский юридический журнал*. 2014. №9 (76) URL: <https://www.eurasialaw.ru>
- 63.Карпенко О.О. Аналіз європейського досвіду впровадження концесійної форми державно-приватного партнерства у морських портах. *Бізнес Інформ*. 2015. № 6. С. 43–47.
- 64.Кібік О.М., Подцерковний О.П., Драпайло Ю.З. Державна підтримка розвитку моргосподарського комплексу України (організаційні та правові аспекти): монографія /за ред. О.М. Кібік, О.П. Подцерковного. Херсон, 2014. 442 с.
- 65.Ніколаєва Л.Л. Розвиток портів України: організаційне та інвестиційне забезпечення. *Вісник Приазовського державного технічного університету*. Сер.: Економічні науки. 2017. Вип. 34. С.245–251
- 66.Родионова О.Ю. Зарубежный опыт и модели правового регулирования публично-правового партнерства. *Вестник РУДН*. 2014. № 2. С.221–228
- 67.Хусаїнов Р. Моделі державно-приватного партнерства: закордонний досвід та перспективи для України. *Науковий вісник Одеського економічного університету*. 2015. №1 (4).С.177–191
- 68.Шарингер Л. Новая модель инвестиционного партнерства государства и частного сектора. *Российский экономический журнал*. 2004. №9/10. С. 41–52

- 69.Шемаєв В.В. Від Антверпена до Роттердама: європейський досвід управління розвитком портової інфраструктури для морегосподарського комплексу України). *Стратегічні пріоритети*. № 2 (43), 2017. С.120–128
- 70.Щодо стратегічних пріоритетів реалізації потенціалу України як морської держави: аналітична доповідь (співавт./від. ред. Філіпенко А.). Одеса: Фенікс, 2012. С.102–103.
- 71.Notteboom T.E., Verhoeven P. and Fontanet M. Current practices in European ports on the awarding of seaport terminals to private operators: towards an industry good practice guide. *Maritime Policy & Management*. 2012. № 39 (1). P. 107–123.
- 72.Startin J., Baxter A. and Harding N. Comparing public–private partnerships for highway projects in the USA and the UK/EU: Applying lessons learned. *Journal of Public Works&Infrastructure*. 2009. Vol. 1. №. 4.P. 329–348

11. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Президента України <https://www.president.gov.ua/documents/all>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства інфраструктури України <https://mtu.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Державної служби морського та річкового транспорту України (Морська адміністрація України) <https://marad.gov.ua/ua>
6. Офіційна сторінка Адміністрації морських портів України <http://www.uspa.gov.ua/>
7. Інвестиційний портал Адміністрації морських портів України <http://investinports.com/>
8. Управління транспортно-комунікаційної інфраструктури Одеської обласної державної адміністрації <https://morhoz.odessa.gov.ua/>; <https://morhoz.odessa.gov.ua/moregospodarskyj-kompleks/>
9. Офіційний сайт порту Копер(Словенія) <https://www.portseurope.com/port-of-koper>
10. Офіційний сайт порту Таллінн <https://www.ts.ee/en/>
11. Офіційний сайт Європейської організації морських портів (ESPO) <https://www.espo.be/>